

stupu bankou U., postoupila je zároveň žalobci, neb žalobce, ačkoliv měl shora uvedené pohledávky podle obligační smlouvy postoupeny své věrné ruce bance U., tím, že je zažaloval jménem cedentky, vzdal se vlastně uskutečnění již cesse v jeho prospěch a nemůže se již dovolávat toho, že je dostal postupem z důvodu poskytnutého úvěru, když se nový postup stal za sporu a nestal se proto tento nový postup bez vztahu k příkazu pohledávky pro cedentku vymáhati. Zákon uvedeným zákazem sleduje účel, jednak aby advokát nepřevodil na sebe na škodu klientovu, jenž se chce vyhnouti riziku sporu, sporný nárok, jenž se má státi předmětem sporu, svěřen byv jemu klientem k vymáhání, jednak aby chráněna byla důvěra ve stav advokátský.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Názor odvolacího soudu, že postupní smlouvy jsou nicotné podle § 879 čís. 2 obč. zák., jest správný, neboť žalobce si je dal postoupiti v době, kdy jako právní zástupce firmy L. a B. podal žaloby za tuto firmu proti postoupeným dlužníkům (26. prosince 1934), kdy spory pro jeho klientku nebyly ještě ukončeny ani rozsudky v první stolici, což se stalo 18. ledna 1935, tedy v době, kdy mu bylo vymáhání těchto pohledávek svěřeno. Tím se stalo, že hospodářský úspěch sporů měl připadnouti nikoliv klientce žalobcově, nýbrž jemu a tomu právě čelí zákaz § 879 čís. 2 obč. zák. (rozh. 11562, 12061 Sb. n. s.). Hospodářský účel postupu nemůže na tom nic měniti. Není správný ani názor, že smlouva ujednaná proti zákazu § 879 čís. 2 obč. zák. není neplatná proti třetím osobám, že není důvodu, aby byla z úřední moci prohlášena za neplatnou, když se klient nebrání. Ze znění zákona a jeho účelu plyne, že smlouva taková jest nicotná, neplatná absolutně, že nemůže z ní nikdo nabýti práv. Musilo by se proto k této neplatnosti hleděti i z úřední moci, kdyby nebyla namítána (rozh. 7107 Sb. n. s.).

Čís. 15039.

K uvedomeniu dlžníka o postúpení faktúrnej valuty stačí sdelenie razítkom na faktúre.

(Rozh. z 12. marca 1936, Rv III 667/35.)

Žalovaný bol od októbra 1930 do začiatku roku 1932 v obchodnom spojení s firmou S., ktorá mu dodávala tovar. Firma S. dodávala a účtovala tovar žalovanému podľa faktúr, z ktorých niektoré (faktúry z doby pred 26. marcom 1931) opatrené boli razítkom »Zahlungen bitte ausschliesslich an die L.-Bank zu leisten«, niektoré razítkom »zediert und ausschliesslich zahlbar der L.-Bank«. Iným spôsobom žalovaný o cesii uvedený nebol. Žalovaný platil svoj dlh z tohoto spojenia priamo

firme S. jednak hotove, jednak vo zmenkách. Podľa vyúčtovania žalovaného s firmou S. ku dňu 31. decembra 1931 bol jeho dlh u tejto firmy — s výhradou vyrovnania zmeniek — vyrovaný. L. banka, ako cesionárka firmy S., žiadala od žalovaného zaplatať žalobnej sumy a žalobník ako cesionár L. banky, domáhal sa zaplatať tejto sumy na žalovanom žalobou.

O b a n i ž š i e s ú d y žalobu zamietly.

N a j v y š š í s ú d rozsudok odvolacieho súdu rozviazal a uložil mu, aby ďalej pojednával a znova rozhodol. D ô v o d y:

Důvody odvolacího rozsudku pro zamítnutí žaloby zakládají se mezi jiným především na okolnosti, že soud nepovažuje orazítkování faktur klausulí o postoupení dotčené částky za řádnou cesi L. bance, poněvadž sloužilo prý pouze kontrole touto bankou a mimo to, že dotyčně faktur, na nichž otisky razítka nejsou dost zřetelné, prý schází také oznámení cese, kdyby se i vycházelo z toho, že není třeba zvláštního oznamovacího dopisu. Konečně, že prý platby žalovaného po 1. dubnu 1931, bankou uznané, převyšují dluh žalovaného u této, a že prý banka nemohla býti v pochybnosti, že platby ty se vztahují na cedované faktury a že trpěla přímé placení firmě S.

Napadený rozsudek opírá svůj úsudek, že ony fakturní částky nebyly skutečně cedovány, nýbrž že orazítkování faktur nátiskem, že jsou cedovány, se stalo pouze za účelem kontrolním, o tyto okolnosti: že banka nesdělila cesi žalovanému také zvláštním dopisem; že žalovaný neplatil na určité faktury, ale splácel zaokrouhlené částky; že banka také kontrolovala firmu S., kterou financovala a nevedla zvláštní účet žalovaného, ale pouze účet firmy S., od které měla i jiné záruky než postoupené pohledávky; že banka vracela směnky, jí od žalovaného došlé v prospěch dluhu firmě S., této firmě, že banka přes cese trpěla přímé placení žalovaným firmě S., o němž věděla a to žalovanému nevytýkala, takže tento mohl za to míti, že banka s placením tím souhlasí; že banka zanášela platby, konané žalovaným přímo firmě S. do své kartotéky a tím uznala, že se staly v její prospěch a že také vydala žalovanému na jeho žádost výtah těchto plateb.

Dovolací žádost vytýká napadenému rozsudku, že porušil právo a v několika směrech tato výtky také ob stojí.

Jasný obsah klausule na fakturách, o něž tu běží, nepřipouští žádnou pochybnost, že jde o cesi.

Odvolací soud také přehlíží, že žalobce již v nižších stolicích tvrdil a dokazoval, že firma S. cedovala zmíněné bance i ty své pohledávky za žalovaným, které vznikly před 1. dubnem 1931 a jejichž saldo vykazovalo ke dni 26. března 1931 41.649 Kč 20 h, aniž ovšem žalovaný byl uvědoměn o této cesi, takže tento dluh mohl žalovaný účinně zaplatiti firmě S. a pouze tato byla povinna došlé částky odvádět bance. Dále, že platby konané žalovaným přímo firmě S., o nichž se banka dověděla včas, musela považovati za splacení zmíněného starého pouze vnitřně cedovaného dluhu a že se o dalších platbách žalovaného firmě S. banka

dověděla teprve v únoru 1932, načež pak ihned žalovaného o jejich zaplacení do své ruky upomínala, že žalovaný byl přímo upozorněn na to, že fakturní valuty, o něž tu běží, byly cedovány bance; že kartotéka banky byla pouhou pomůckou za účelem kontroly, zdali firma S. skutečně odvádí postoupené pohledávky, a nikoliv součástí obchodních knih banky; že banka směnky nevrátila firmě S., ale dala je této firmě jako nový úvěr a že pokud směnky byly zaslány bance žalovaným, toho také její valutou ve svých knihách uznala.

Kdyby se tyto okolnosti dokázaly, jevil by se postup fakturních částek, o něž tu jde, v jiném světle, zvláště když k řádnému oznámení cese fakturní valuty úplně stačí její sdělení razítkem na faktuře, jak se v souzeném případě stalo, když placení zaokrouhlených částek při existenci více účtů mezi obchodníky není nic neobvyklého a když platby bez bližšího označení mají být účtovány na starší z více dluhů pro dlužníka stejně obtížných, o jaké v souzeném případě běží.

Tím však, že napadený rozsudek k těmto okolnostem nezaujal stanoviska, není způsobilý k meritornímu přezkoumání dovolacím soudem, takže nezbylo, než aby po rozumu § 543 osp. rozsudek odvolacího soudu rozvázal.

Bude nyní na odvolacím soudu, aby skutkový stav v uvedených ohledech náležitě zjistil, výtěžky tohoto zjišťování hodnotil a pak znovu rozhodl.

Podotýká se, že je povinností kupce, aby mu zasláný obchodní dopis si pečlivě a důkladně přečetl. Kdyby žalovaný byl této povinnosti vyhověl, musel na cese pohledávek fakturních přijíti, a to nejen ohledně faktur po březnu 1931, které jsou — v protívě ke dřívějším, obsahujícím pouze otisk razítka s prosbou o zaplacení zmíněné bance — opatřeny jasným orazítkováním, dávajícím zprávu o postupu jejich valut, ale také o těch pozdějších z nich, u nichž otisk razítka toho není úplně jasný, pokud je na nich jasně čitelné aspoň slovo »cediert«, poněvadž toto slovo stačilo, aby v žalovaném při nejmenším vyvolalo pochybnosti, komu má platiti a ho přimělo k dotazu u firmy S. ohledně vysvětlení, resp. i zmíněné banky, kdyby bylo pravdou, že byly k fakturám přiloženy její složenky. Pokud ovšem otisk razítka není vůbec čitelný a nedokáže se, že by žalovaný právě ohledně těchto faktur byl snad zvláště upozorněn na cesi, osvobozují ho firmě S. konané platby.

Čís. 15040.

I. Otázku nároku na penziu pomocných zamestnancov čsl. štátnych dráh, ktorých služebný pomer bol podľa § 135 vl. nar. 15/1927 Sb. z. a n. zmenený v pomer zriadenecký, treba posudzovať podľa § 7 odst. 1 stanov penzijného fondu čsl. štátnych dráh a nie podľa § 7 odst. 3 týchto stanov.*)

*) Srovnaj: Sb. n. s. č. 13895.